

Styret i DNB Bank ASA
Postboks 1600 Sentrum
0021 OSLO

Vår referanse
23/9944
Deres referanse

25.06.2025

Tilsynsrapport

1 Innledning

Finanstilsynet gjennomførte tilsyn 20. – 23. november 2023 med DNB Bank ASA (org. nr. 984 851 006) (heretter omtalt "foretaket"). Formålet med tilsynet var å vurdere foretakets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket med fokus på forretningsområdene Corporate Banking, Private Banking og Markets, herunder å følge opp merknadene fra forrige hvitvaskingstilsyn i 2020.

2 Finanstilsynets oppsummering

Siden forrige hvitvaskingstilsyn hadde foretaket iverksatt flere tiltak for å forbedre etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket. Tilsynet avdekket imidlertid områder hvor det var svakheter eller mangler, herunder i tilknytning til hvitvaskingsloven §§ 7 (risikovurdering), 19 (forsterkede kundetiltak ved korrespondentforbindelser), 25 (undersøkelser), og 35 (internkontroll). Videre har Finanstilsynet identifisert enkelte mangler i etterlevelsen av §§ 8 (rutiner), 17 (forsterkede kundetiltak), 36 (opplæring) og 38 (systemer for elektronisk overvåking). Foretaket har utarbeidet en handlingsplan som beskriver tiltak for å rette avdekkede mangler. Finanstilsynet vil følge opp foretakets gjennomføring av handlingsplanen.

3 Finanstilsynets merknader

3.1 Styring og kontroll

Det følger av CRR/CRD IV-forskriften § 36 åttende ledd at foretakets retningslinjer for risikostyring skal omfatte en rutine for å identifisere og evaluere risikoer forbundet med nye og vesentlige endringer i produkter, tjenester og andre aktiviteter. Foretaket hadde gjennomført en omorganisering av virksomheten, uten at risikoen som påløp ved omorganiseringen var tilstrekkelig vurdert.

Foretakets ulike forretningsområder hadde selvstendige ansvar for risiko og etterlevelse på området. Finanstilsynet påpekte at foretakets rapportering fra kontrollfunksjonene på en mer systematisk måte bør omhandle etterlevelsessituasjonen for de enkelte forretningsområdene.

3.2 Internkontroll

Etter hvitvaskingsloven § 35 skal foretaket gjennom internkontroll i virksomheten sørge for at loven overholdes. Internkontrollen skal sette rapporteringspliktige i stand til å avdekke svakheter og forbedringspotensial ved eget arbeid med tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Formålet er at rapporteringspliktige skal iverksette nødvendige tiltak for å forhindre at manglende etterlevelse fortsetter, samt gjøre nødvendige endringer i virksomhetens rutiner for å overholde hvitvaskingsloven.

Det var mangler i foretakets etterlevelse av hvitvaskingsloven § 35. Foretaket hadde ikke etablert operasjonelle kontrollrutiner for førstelinjen som dekket alle forpliktelsene i hvitvaskingsregelverket, i strid med finansforetaksloven § 13-5, CRR/CRD IV-forskriften § 37, samt hvitvaskingsloven § 8. Det var også uklart hvordan foretaket fulgte opp etterlevelsen i den internasjonale virksomheten.

Forsvarlig internkontroll forutsetter at den som gjennomfører kontrollen har tilstrekkelig kompetanse. Foretaket kunne ikke dokumentere at ansatte som skulle gjennomføre internkontroll hadde mottatt opplæring eller på annen måte hadde tilstrekkelig kompetanse.

For å kunne sørge for at loven overholdes, må hyppigheten og omfanget av internkontrollen være forsvarlig og bero på en vurdering av blant annet virksomhetens art og omfang, og ansattes kompetanse på hvitvaskingsområdet. Foretaket la til grunn at etterlevelsesrisikoen i Corporate Banking var høy. Etter Finanstilsynets oppfatning skulle dette ha medført økte internkontroller i forretningsområdet, uten at dette var tilfelle. De utførte kontrollene i førstelinjen dekket ellers ikke alle relevante plikter i regelverket, heller ikke over tid, og omfanget av gjennomførte kontroller fremsto som begrenset.

Videre, der det avdekkes mange, alvorlige eller gjentatte feil i internkontrollen, må virksomheten iverksette hensiktsmessige tiltak for å bedre etterlevelsen. Det var svakheter i foretakets rutiner for oppfølging av avdekkede feil og mangler, herunder knyttet til manglende angivelse av hvilke tiltak som skulle iverksettes, og hvem som var ansvarlig for gjennomføringen. Foretaket må også følge opp effekten av de korrigerende tiltakene, og kontrollere at de faktisk medfører en reduksjon av feil og mangler. Foretaket hadde ikke rutine for slik kontroll.

Andrelinjens kontrollplan var for lite detaljert til å kunne gi et helhetlig blikk på etterlevelsessituasjonen i alle forretningsområder og avdelinger. Andrelinjen hadde heller ikke testet og kontrollert førstelinjens kontrollmiljø på en tilstrekkelig måte.

Rapportene fra første- og andrelinjen til styret ga bare i begrenset grad informasjon om den faktiske etterlevelsen, og omfattet ikke informasjon om konkrete tiltak og frister for lukking av avvik. Etter Finanstilsynets oppfatning burde foretaket etablere en formell oppfølgingsstruktur som sikrer notoritet rundt avdekkede feil, korrigerende tiltak, og etterfølgende oppfølging/kontroll. Etter Finanstilsynets vurdering kunne rapportene dessuten vise et for godt resultat, fordi foretaket feilaktig la til grunn at svakheter i vurderinger ikke kan innebære regelbrudd. Foretaket hadde heller ikke utarbeidet en plan for å følge opp svakheter i kontrollrammeverket påpekt av konsernrevisjonen.

3.3 Risikovurdering

Rapporteringspliktige skal identifisere og vurdere risikoen for hvitvasking og terrorfinansiering knyttet til sin virksomhet, jf. hvitvaskingsloven § 7 første ledd, herunder deler av virksomheten med høyere eller lavere risiko. Bestemmelsens andre ledd inneholder en ikke uttømmende liste over forhold som skal tas i betraktning ved utarbeidelse av risikovurderingen. Som et minimum må rapporteringspliktige i risikovurderingen ta i betraktning egen virksomhet (herunder virksomhetens art og omfang), produkter, tjenester og kundeforhold, type kunder, kundegrupper og geografiske forhold. Terrorfinansieringsrisikoen skal alltid vurderes.

Tilsynet avdekket svakheter ved foretakets risikovurdering. Som følge av omfattende bruk av vedlegg, tilfeller av inkonsekvent informasjon, samt manglende sammenheng mellom risikovurderingene og deres respektive vedlegg, var det vanskelig å få oversikt over risikosituasjonen i ett av forretningsområdene.

Forretningsområdenes risikovurderinger hadde svakheter knyttet til manglende kalibrering og ulik risikoforståelse mellom forretningsområdene. Videre var risikovurderingene ikke tilstrekkelig innrettet mot virksomheten i forretningsområdene, ved at ikke alle aktuelle risikoer og eksponeringer var dekket.

Risikovurderingene skilte i noen tilfeller ikke tydelig mellom omtale av henholdsvis hvitvasking og terrorfinansiering, noe som gjorde det uklart om terrorfinansiering var vurdert og hvilke risikoreduserende tiltak som var iverksatt. I andre tilfeller manglet risikovurderingene tilstrekkelige begrunnelser for konklusjonene om risikonivå, herunder konklusjoner om betydningen av risikoreduserende tiltak.

Videre ble divisjoner med ulik virksomhet og risiko vurdert samlet på en slik måte at aktuelle risikoer for de respektive divisjonene ikke fremgikk tilstrekkelig tydelig.

Det var også andre innholdsmessige uklarheter i risikovurderingene, eksempelvis gjennom at det ikke ble redegjort for kombinasjonsrisiko på en forståelig måte. Foretakets overordnede restrisikovurdering bar preg av følgefeil fra svakheter ved forretningsområdenes risikovurderinger, og var ikke fullt ut dekkende for foretakets risiko for hvitvasking og terrorfinansiering.

Foretaket utførte heller ikke tilstrekkelig risikovurdering av ny risikoklassifiseringsmodell før denne ble satt i drift, jf. hvitvaskingsloven § 7 tredje ledd.

3.4 Rutiner

Rapporteringspliktige skal ha oppdaterte rutiner for å sikre at virksomheten håndterer identifisert risiko og oppfyller plikter etter bestemmelser gitt i eller i medhold av hvitvaskingsloven, jf. § 8 første ledd. Rutinene må beskrive hvordan rapporteringspliktige skal praktisere etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket. Rutinene må dekke både plikter som skal sikre at foretaket har forsvarlig styring og kontroll med antihvitvaskingsarbeidet, og plikter som skal ivaretas av de ansatte i det daglige arbeidet. Rutinene skal videre være operasjonelle, og må følgelig angi hva som skal gjøres, hvordan og når dette skal gjøres, og hvilke vurderinger som skal foretas.

Tilsynet avdekket enkelte svakheter ved foretakets rutiner. Det var tidvis uklart om områdespesifikke rutiner eller konsernfelles rutiner skulle benyttes. Det var også enkelte tilfeller av motstrid mellom konsernfelles rutiner og områdespesifikke rutiner, eksempelvis forskjeller i bruk av negativt mediesøk mellom rutiner på konsernnivå og rutiner for Corporate Banking.

Flere rutiner ga utilstrekkelig veiledning til ansatte om nødvendige vurderinger og vektning av innhentet informasjon. Slik manglende operasjonalisering gjaldt både konsernfelles rutiner og områdespesifikke rutiner. I konsernfelles rutine "Legitimering av personkunder og bedriftskunder" ble det eksempelvis stilt krav til pålitelighetsvurdering i forbindelse med bruk av selskapsregistre, uten nærmere anvisning av hva som skulle vurderes og hva som skal til for at registeret ikke anses pålitelig. I konsernfelles rutine "Avvikle og avslutte kundeforhold", knyttet til hvorvidt delvis avslutning skal foretas, ble det vist til at dette "beror på en konkret risikobasert vurdering", uten nærmere føringer for hvordan en slik vurdering skulle gjennomføres. I forretningsområdenes rutiner var det tilfeller av utilstrekkelig veiledning i Corporate Bankings rutine "Eierskifte", "Garantister og kausjoner", samt i Private Bankings rutine "Risikoklassifisering av kunder og kundetiltak".

Tilsynet avdekket også tilfeller av at rutiner for en gitt forpliktelse helt eller delvis manglet. For eksempel hadde foretaket ikke rutine for avvising av kunder etter § 21, foretakets rutine for personer under vergemål var ikke i samsvar med minimumskrav for å etterleve forpliktelsen, og Corporate Bankings rutine for selskapsformer var mangelfull knyttet til registrering og vurdering av roller i NUF.

3.5 Løpende oppfølging – særlig om systemer for elektronisk overvåking

Etter hvitvaskingsloven § 24 skal foretaket følge opp kundeforholdene løpende. Dette innebærer blant annet å løpende overvåke at transaksjoner som utføres i kundeforholdet er i samsvar med innhentede opplysninger om kunden, kundens virksomhet og risikoprofil, midlenes opprinnelse og kundeforholdets formål og tilsiktede art.

Foretaket plikter etter hvitvaskingsloven § 38 å ha elektroniske systemer for å avdekke forhold som kan indikere hvitvasking og terrorfinansiering. Det følger av hvitvaskingsforskriften § 7-3 at den elektroniske overvåkingen skal omfatte alle systemer for transaksjoner til eller fra rapporteringspliktiges kunder. Videre skal reglene i det elektroniske overvåkingssystemet være egnet til å avdekke forhold som kan indikere at midler har tilknytning til hvitvasking eller terrorfinansiering, som identifisert i den rapporteringspliktiges risikovurdering. Foretaket må kjenne til hvilke svakheter systemet har for å ha oversikt over hvilke ytterligere kontrolltiltak som er nødvendige å foreta for å oppfylle lovens krav.

Det var enkelte mangler ved foretakets elektroniske transaksjonsovervåking. Det var avvik mellom identifiserte risikoer for hvitvasking og terrorfinansiering, og risikoene som var dekket av den elektroniske transaksjonsovervåkingen.

Foretakets rutiner for evaluering av transaksjonsovervåkingsscenarier inneholdt også svakheter. Svakheterne knyttet seg til manglende minstefrekvens for evaluering, samt manglende rutiner for evaluering og re-trening av en maskinlæringsmodell.

3.6 Kundetiltak – stikkprøver av etterlevelsen

Dersom det er høy risiko for hvitvasking eller terrorfinansiering, skal rapporteringspliktige gjennomføre forsterkede kundetiltak, jf. hvitvaskingsloven § 17. Dette gjelder både ved etablering av kundeforholdet og senere løpende oppfølging, jf. § 24. Ved forsterkede kundetiltak skal rapporteringspliktige, i tillegg til å oppfylle kravene til å innhente og bekrefte opplysninger etter §§ 12 til 15, iverksette ytterligere nødvendige tiltak for å sikre forståelsen av kunden, reelle rettighetshavere og kundeforholdets formål og tilsiktede art. Foretaket må tilpasse tiltakene til den aktuelle risikoen ved kunden, samt foreta hyppigere vurderinger av om informasjonen om kunden og bruken av kundeforholdet stemmer med informasjonen om kunden.

Finanstilsynet gjennomgikk en betydelig mengde stikkprøver som en del av tilsynet, med fokus på kunder som utpekte seg med en høyere iboende risiko for hvitvasking og terrorfinansiering. Det ble identifisert mangler som påvirket foretakets kunnskap om, og oppfølging av, kundene i flere av stikkprøvene. Grunnleggende mangler knyttet til formål og tilsiktet art vil påvirke foretakets muligheter til å utføre risikobaserte kundetiltak etter hvitvaskingsloven § 9 og løpende følge opp kundeforholdet etter hvitvaskingsloven § 24 første ledd. Blant annet ble det avdekket tilfeller av at formål og tilsiktet art og risikovurderinger av kunder ble fastsatt på kundens konsernnivå (gruppevurderinger), uten at foretaket gjennomførte en særskilt vurdering av de individuelle juridiske enhetene i samme struktur.

Flere andre stikkprøver bar preg av overfladiske risikovurderinger, herunder mangelfull informasjon eller dokumentasjon om formål og tilsiktet art og midlenes opprinnelse, tross flere indikatorer på forhøyet risiko. I enkelte av stikkprøvene skulle det vært gjennomført forsterkede kundetiltak, uten at det var gjort. I noen tilfeller var gjennomførte forsterkede kundetiltak ikke tilstrekkelig tilpasset de faktiske risikoene som heftet ved kunden.

Finanstilsynet avdekket videre tilfeller av manglende dokumentasjon av vurderinger i forbindelse med legitimasjonsdokumenter i tilfeller uten personlig oppmøte.

Enkelte stikkprøver viste også motstrid i informasjon om kunder mellom foretakets forskjellige systemer, eksempelvis knyttet til kundens intensjon om transaksjoner med utlandet, herunder med land forbundet med forhøyet risiko.

Endelig fant Finanstilsynet tilfeller av manglende vurdering av kundens faktiske bruk av foretakets produkter i den løpende oppfølgingen.

3.7 Kundetiltak – særlig om utestående kundetiltak

I forbindelse med innføringen av ny risikoklassifiseringsmodell, ble en rekke kunder plassert i annen risikoklasse, med påfølgende behov for gjennomføring av kundetiltak på korrekt nivå. Dette påvirket etterslepet av kundetiltak i foretaket negativt, og på tilsynstidspunktet var det ikke gjennomført fullstendige forsterkede kundetiltak for et betydelig antall kunder, til tross for at kundene fikk en ny risikoklassifisering som gjorde slike tiltak nødvendige jf. hvitvaskingsloven § 17.

Foretaket forventet økt etterslep som følge av ny risikoklassifiseringsmodell. Finanstilsynet finner det kritikkverdig at foretaket likevel ikke hadde en konkret plan for gjennomføring av kundetiltak for kunder med forhøyet eller høy risikoklassifisering etter den nye modellen.

3.8 Undersøkelser og rapportering

Etter hvitvaskingsloven § 25 første ledd skal det foretas nærmere undersøkelser dersom rapporteringspliktige avdekker forhold som kan indikere at midler har tilknytning til hvitvasking eller terrorfinansiering. Hvilke handlinger den rapporteringspliktige må gjennomføre som ledd i undersøkelsene, vil avhenge av typen og graden av mistanke. Slike undersøkelser kan eksempelvis bestå i å be om mer informasjon fra kunden, innhente ytterligere informasjon fra eksterne kilder mv. Videre skal nærmere undersøkelser alltid gjennomføres dersom det avdekkes forhold som avviker fra den rapporteringspliktiges kjennskap til kunden, kundeforholdets formål og tilsiktede art. Det samme gjelder for transaksjoner som synes å mangle et legitimt formål, er usedvanlig store eller komplekse, er uvanlige ut fra kundens kjente transaksjonsmønster, foretas til land hvor tiltakene mot hvitvasking og terrorfinansiering ikke er tilfredsstillende eller på annen måte har uvanlig karakter.

Det var svakheter ved foretakets gjennomføring av undersøkelser av mistenkelige forhold, jf. hvitvaskingsloven § 25. [REDAKERT]

[REDAKERT] Dette er også påpekt ved tidligere tilsyn.

I en av de kontrollerte sakene, ble det ikke opprettet intern melding for ytterligere undersøkelser selv om det var gjentatte alarmer og tiltakende aktivitet på kundens konto. Gjennomføring av kundetiltak i perioden, førte heller ikke til slik intern melding. Genererte alarmer ble lukket med begrunnelse i at kundetiltak skulle oppdateres. Etter Finanstilsynet oppfatning er foretakets håndtering av transaksjonsalarmer i denne saken, kritikkverdig. Foretaket skulle gjennomført kundetiltak og nærmere undersøkelser parallelt. Oppdatering av kundetiltak når det avdekkes forhold som avviker fra den rapporteringspliktiges kjennskap til kunden, uten at det gjennomføres adekvate nærmere undersøkelser, er ikke i tråd med hvitvaskingsloven § 25 andre ledd. Etter Finanstilsynets vurdering, skulle foretaket stoppet transaksjonene, varslet Økokrim, og sperret kontoen på et tidligere tidspunkt.

3.9 Korrespondentavtaler

Inngåelsen av en korrespondent-/respondentavtale innebærer etablering av et kundeforhold. Korrespondentforbindelsen skal derfor underlegges kundetiltak på lik linje med øvrige kundeforhold. Dette betyr at respondenten må risikovurderes for å fastslå om den konkrete risikoen tilknyttet forbindelsen tilsier at forsterkede tiltak må gjennomføres. Dette gjelder både i Norge, innen EØS og ved avtaleinngåelse i tredjeland. Det skal videre innhentes og vurderes nødvendige opplysninger om kundeforholdets formål og tilsiktede art. For å kunne etterleve krav i hvitvaskingsloven § 9 om risikobaserte kundetiltak, bør det også gjennomføres tiltak for å kartlegge respondentens omdømme, herunder ved å vurdere offentlige tilsynsrapporter, gjøre mediesøk mv., og risikofaktorer for hvitvasking og terrorfinansiering. Etter hvitvaskingsloven § 19 skal det gjennomføres forsterkede kundetiltak overfor korrespondentforbindelser fra stat utenfor EØS.

Foretaket hadde mangler i etterlevelsen knyttet til korrespondentforbindelser, jf. hvitvaskingsloven § 19 og hvitvaskingsforskriften § 4-10. Finanstilsynet vurderer at foretakets risikovurdering ikke ga

et tilstrekkelig bilde av risikoen tilknyttet korrespondent- og respondentvirksomheten, ettersom den ikke var dekkende for andre relasjoner enn banker, og ikke hensyntok geografiske forhold tilstrekkelig.

Foretaket hadde også svakheter ved risikoklassifiseringen av relasjonene. Eksempelvis var ikke roller i relasjonsbanken som var politisk eksponerte personer, tillagt særlig vekt eller tilstrekkelig konkret vurdert.

Svakheter ved risikoklassifiseringen førte også til at foretaket ikke tilstrekkelig fulgte opp en rekke relasjoner som etter hvitvaskingsloven med forskrift skulle vært underlagt forsterkede tiltak, herunder ved knytninger til høyrisikoland, jf. hvitvaskingsforskriften § 4-10.

Finanstilsynet gjennomførte stikkprøver av to korrespondentrelasjoner knyttet til hendelser som involverte begge relasjonene. Finanstilsynet mener oppfølgingen og vurderingen av de konkrete hendelsene var mangelfull. Eksempelvis gjaldt dette vurderinger av den ene institusjonens gjennomføring av kundetiltak og manglende vurderinger [REDACTED], samt geografiske forhold i den forbindelse. Risikoklassifisering og kundetiltak for de aktuelle relasjonene var også utilstrekkelige i forkant av nevnte hendelser. Selv om foretaket reagerte i forbindelse med hendelsene, er Finanstilsynet kritisk til at foretaket ikke gjennomførte tilpassede tiltak og undersøkelser, gitt hendelsenes alvorlighetsgrad og kilden til at foretaket ble gjort oppmerksom på hendelsene.

Finanstilsynet mener at det fortsatt var mangler i oppfølgingen av korrespondent- og respondentporteføljen. Finanstilsynet trekker særlig frem den manglende oppfølgingen av andre relasjoner enn banker, samt manglene i risikovurderingen og risikoklassifiseringen, som også fører til at foretaket ikke fullt ut følger opp relasjonene i tråd med obligatoriske forpliktelser til å gjennomføre forsterkede kundetiltak, jf. hvitvaskingsloven § 19 og hvitvaskingsforskriften § 4-10.

3.10 Opplæring

Rapporteringspliktige skal sikre at ansatte og andre som utfører oppdrag for foretaket, gis opplæring slik at de er kjent med virksomhetens forpliktelser etter hvitvaskingsloven og er i stand til å gjenkjenne forhold som kan indikere hvitvasking og terrorfinansiering, jf. hvitvaskingsloven § 36 første ledd. Opplæring skal gis jevnlig slik at kunnskap vedlikeholdes og oppdateres, jf. bestemmelsens andre ledd. Ansatte må få spesifikk opplæring som er tilpasset arbeidsoppgavene, herunder bruk av rutiner og verktøy. Omfanget og intensiteten av opplæringen må tilpasses den ansattes ansvar og arbeidsoppgaver. Foretaket skal kunne dokumentere etterlevelse av opplæringsforpliktelsene.

Foretaket hadde enkelte mangler i etterlevelsen knyttet til opplæring. Foretaket manglet dokumentasjon på hvordan opplæringen innenfor kompetansetiltaket AML Upskill var bygget opp. Den manglende dokumentasjonen knyttet seg til utvelgelse, innhold og gjennomføring av case-baserte treninger. Det var uklart hvordan foretaket besluttet hvilke temaer som var gjenstand for case-trening.

I forbindelse med den nye risikoklassifiseringsmodellen hadde foretaket heller ikke utferdiget en plan for å sikre at medarbeiderne forstod og kunne benytte modellen.

4 Videre oppfølging

Finanstilsynet mener at det fortsatt er mangler i foretakets etterlevelse av hvitvaskingsregelverket.

Foretaket har utarbeidet en handlingsplan som beskriver tiltak for å rette avdekkede mangler. Finanstilsynet vil følge opp foretakets gjennomføring av handlingsplanen.

Vi ber foretaket sende kopi av tilsynsrapporten til revisor.

For Finanstilsynet

Brita Daae Hrenovica
seksjonsleder

Dag Eirik Aurstad
seniorrådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk.